

JULDAGEN

NATIVITATIS DOMINE

Introitus Psalt 45:2-8, GT Jes 9:2-7, Ep Hebr 1, Ev Luk 2:1-20, (Joh 1:1-14)

Ett barn varder oss fött, en son blir oss given, och på hans skuldror skall herradömet vila, och hans namn skall vara: Under, Rådgivare, Våldig Gud, Evig fader, Fridsfurste.

Ära vare Fadern och Sonen och den Helige Ande, såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.

Vår Herres Jesu Kristi Gud och Fader, vi tackar dig för att du låter oss än en gång få fira minnet av din käre Sons födelse i Betlehem. Låt frid och glädje prägla högtiden. Låt alla trogna hjärtan innerligt få fröjda sig över att Herren Kristus har antagit vårt kött och blod och blivit vår broder. Var oss nådig för Frälsarens skull och välsigna julens fest för oss och för alla människor. Amen.

JULDAGEN – KRISTI FÖDELSES HÖGTID

Vi läser varje år de välkända orden ur julevangeliet: ”Från kejsar Augustus utgick ett påbud att hela världen skulle skattskrivras.” Detta påbud skulle visa sig få en världshistorisk betydelse och göra Augustus namn känt över världen, långt utöver vad Augustus själv hade kunnat föreställa sig. I Israel stod man ju under romersk överhöghet och berördes därmed av skattskrivningen. Och där väntade folket på sin utlovade Messias. Men se, nu har en ärkeängel uppenbarat sig för en jungfru i Nasaret och bebådats hans födelse. Så ska det gå i uppfyllelse som står skrivet hos profeten Jesaja: *Se, jungfrun skall bli havande och föda en son och hon skall ge honom namnet Immanuel, det är Gud med oss, Gud mitt ibland oss.* Denna högt benådade jungfru var Maria, hon som var trolovad med Josef, timmermannen. Här dyker dock ett frågetecken upp. Maria och hennes blivande man bodde i Nasaret uppe i Galiléen, men Messias ska enligt profeternas vittnesbörd födas i Betlehem i Judéen. Hur går nu detta ihop, hur ska vi förstå detta? Se och begrunda vilket vittnesbörd detta är om hur Gud leder allt efter sitt rådslut. Genom den världsliga maktens påbud tvingas familjen, trots att Maria är i en långt framskriden graviditet, att lämna sitt trygga hem och bege sig den långa vägen till Betlehem, släktens gamla hemstad för att skattskrivras där. Och där sker nu i all obemärkthet något ofattbart stort, ja en av världshistoriens viktigaste händelser. Så stort att det utlöser änglarnas jubelsång. Så stort att vi kan sätta som ämne för juldagens predikan:

GENOM JESU FÖDELSE HAR HELA VÅR TILLVARO FÖRÄNDRATS

För att få bilden fullständig av denna unika födelse och dess konsekvenser, vem han är och vad han skall utträtta, bör vi helst läsa julevangeliet tillsammans med Johannesevangeliets inledning. De båda berättar samma händelse men på olika vis. Lukas återger det yttre skeendet, vad vi kan se och iaktta med våra sinnen. Johannes beskriver den inre, andliga sidan av julevangeliet – vad som sker i det som synes ske.

DETTA ÄR EN FULLSTÄNDIGT UNIK FÖDELSE

Till det yttre syns kanske inget märkvärdigt med denna födelse. Barn föds hit till världen varje dag, och Maria, han mor, var väl lik andra mödrar och skilde sig inte märkbart från dem – bortsett från det enastående att hon av Gud blev utsedd att föda den utlovade Messias, världens Frälsare, och att hon blev havande utan någon

mans medverkan. Och Jesus Kristus föddes uppenbarligen på samma sätt som andra människor. Det finns ingenting i texten som antyder något extraordinärt med denna nedkomst: *"hon födde sin förstfödde son och lindade honom och lade honom i en krubba"*. Han gick in under våra förhållanden och blev en av oss. Han tog inte på sig änglars natur utan vår människonatur och gick in under våra villkor. Det inte bara extraordinära utan fullständigt unika är istället vem det lilla gossebarnet egentligen är – det som inte kan ses med ögonen, det som bara tron kan ta emot.

Därför firar vi juldagen till minnet av något oändligt mycket mer än en vanlig barnafödelse. *"Ni ska finna ett nyfött barn ..."* Men när herdarna kommer och ser på Jesusbarnet, ett litet hjälplöst spädbarn, så är han inte bara några timmar gammal (eller mer exakt, så hade han inte blivit till och börjat sin existens nio månader tidigare). Tvärtemot vad de kunde se och iaktta och förstå, så hade han alltid funnits till. Han var av evighet. Det finns bara en som är den Evige, och det är Gud själv. *"I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud."* Ordet betecknar här inte något obestämbart, någon princip eller egenskap eller kraft, utan Ordet är en person som både är **hos** Gud och **är** Gud. I begynnelsen, dvs. av evighet var han – han **blev** inte, han **var**. *"Det fanns ingen tid då Han inte var."* Han är inte skapad, utan han är själv Skaparen av allting; världen har blivit till genom honom.

"Ni ska finna ett nyfött barn ...", inte en ängel! Ordet var Ljuset, som kom i världen. I GT omtalas han ibland som *"han som kommer"* eller *"den kommande"*. Han var i världen och han kom till sitt eget. Med hans eget menas i första hand det gamla förbundets folk, det judiska folket, men i vidare mening är hela jorden och allt vad därpå är hans egendom. Han kom alltså till mänskligheten som sådan. Detta kommande skedde genom att han blev människa. *"Och Ordet blev kött"*, blev människa. Han blev vad han förut inte var, sann människa; men han förblev vad han alltid varit, sann Gud. Så är han alltsedan han föddes av jungfrun Maria, nu och i all evighet Gudamänniskan – ett under inför vilket vi utbrister: *"O kom låt oss tillbedja, O kom låt oss tillbedja Kristus, vår Gud!"* För här ser vi i sanning Gud mitt ibland oss. Neil Armstrong, han som var den förste som satte sin fot på månen, lär ha sagt: *"Vad större är, än att se en människa vandra på månen, är att se Gud vandra på jorden."* Vilken djup andlig sanning ligger inte i denna korta mening! Jesu födelse är något vida märkligare än en månfärd. Det är kanske inte så underligt att det har växt fram en hel flora av fromma legender omkring födelsen och omkring Jesusbarnet, men sådant lämnar vi därhän, det rör sig om mänskliga fantasier, *"utöver vad skrivet är"*. Istället går vi över till att betrakta vad denna födelse betyder för oss, vilken nytta vi har detta barn.

DETTA BARN SKA UTFÖRA EN FULLSTÄNDIGT UNIK GÄRNING

Ängeln kallade honom en *"Frälsare"*. Han fick namnet Jesus (som eg. betyder Herren är frälsning), därför att han skulle frälsa sitt folk, ja inte bara förbundsfolket utan hela världen. I Jesaja 9 läste vi: *"Det folk som vandrar i mörkret skall se ett stort ljus."* Varifrån kommer detta ljus? *"Ordet var människornas ljus."* För människornas skull, inte för änglarnas, lyser ljuset i mörkret. *"Mörkret"* det är den syndiga, förlorade och fördömda världen, och av den är också vi av oss själva, av vår medfödda natur en del, vi liksom alla andra människor. Av detta ljus, av denna frälsning var hela världen sannerligen i ett skriande behov. *"Vi gick alla vilse som får, var och en av oss ville vandra sin egen väg."* Synden hade gjort människan benägen till det onda och oförmögen till det goda, och därför är människan lagd under döden och den eviga fördömsen. Om detta vittnar också den naturliga lagen och människans eget samvete. Den sk moderna människan försöker förtränga och förneka detta naturliga vittnesbörd, men innerst inne känner och förstår hon att allt inte står rätt till inför Gud och hans rättvisa dom. Och detta leder till de många både gamla och nyare människogjorda religionerna med deras offerväsende och lagiska krav.

Herdarna blev förskräckta när plötsligt en himmelsk gestalt står framför dem.. Men hör nu vad ängeln har för budskap: *"Var inte förskräckta! Se, jag bådare er en stor glädje som gäller hela folket."* Ordet som blev kött var *"full av nåd och sanning"*. Ja, hela hans kommande till oss är idel nåd och visar att Gud var mycket mer angelägen om vårt eviga väl än vad vi själva någonsin förstod att vara. *"Så älskade Gud världen att han utgav sin Enfödde Son."* Detta är den yttersta anledningen till att en Frälsare har fötts åt oss: Gud älskade världen, hela världen, alla människor, alla syndare. Och idag firar vi att den Enfödde Sonen har kommit till vår värld. Ja mina vänner,

nog måste väl även vi stämma in i änglasången: "Ära vare Gud i höjden!" Men där stannar det inte, hör hur änglarna fortsätter: "och frid/fred på jorden" Nåväl, inte skulle krig och rykten om krig komma att upphöra, tvärtom: Ni kommer att få höra stridslarm och rykten om krig, säger Jesus. Ja, det kommer tom. att föras krig under återopande av Jesu namn, krig i Fridsfurstens namn! Men nu syftar inte änglarnas ord på något avlägset framtida tusenårigt jordiskt fridsrike. Änglarna syftar med sin sång på Jesu födelse, på att Fridsfursten är kommen. "Frid på jorden" betyder och innebär att vi genom honom som föddes i stallet i Betlehem har visshet om att det råder fred och frid mellan Gud och människorna, mellan den Helige och Rättfärdige Guden och syndaren, eftersom Gud och världen, Gud och människorna, är försonade genom Jesus Kristus, genom honom som idag föddes av jungfrun.

Genom tron på vår nyfödde Frälsare, Jesus Kristus, har vi syndernas förlåtelse och därmed en evig frid, en fullkomlig frid, som ingenting här i världen kan förstöra eller ta ifrån oss. Min frid ger jag er, säger Jesus, inte en sådan frid som världen ger. Det han skänker oss är Guds frid som övergår allt förstånd. Tyvärr är det dock så, att detta lilla barn som föddes under så ringa yttre villkor – och likväl är Konungarnas Konung och Världens Frälsare – honom och hans frid tar många, ja de flesta, inte emot. Öppet eller fördolt förkastar man honom. "Men åt alla som tog emot honom gav han rätt att bli Guds barn, åt dem som tror på hans namn."

Stanna nu upp ett ögonblick i julfirandet och tänk efter ordentligt vem han är som ligger i krubban. Känner du honom som Guds och Marias son, vet du varför han har kommit till jorden? Har du i tron tagit honom till dig, har han fått bli din personlige Frälsare? Har du betänkt så välsignad du då är? Du har genom tron fått bli Guds barn och Kristi medarvinge; du har en skatt förvarad i himmelen, där mott och mal inte förstör och tjuvar inte bryter sig in och där ingen inflation och inga finanskriser urholkar värdet. Glöm aldrig detta, utan gör som Maria: göm och bevara allt detta i ditt hjärta och begrunda det varje dag. Tro och bekänn att du för den nyfödde Frälsarens skull inte längre står under vreden och domen, utan under Guds frid och välbehag. När du tror detta då ger du äran åt Gud i höjden och dig själv den sanna julglädjen, och den ska följa dig hela året, ja hela livet och genom dödens mörka stund in i den himmelska glädjen.

Så låt oss tillsammans med änglarna, inte bara på juldagen utan var dag, prisa Gud, som så älskade oss, att han för oss människor och för vår salighets skull har stigit ned från himmelen och tagit mandom genom den Helige Ande av jungfrun Maria **och blivit människa**. Ty genom Jesu födelse har hela vår tillvaro förändrats: från mörker till ljus, från vrede till välbehag, från död till liv och salighet. Amen.

Herre Jesus Kristus, Faderns enfödde Son, du som föddes för att förena oss med Gud, gör vårt hjärta fritt från allt som står honom emot. Du antog vår mänskliga natur, gör oss delaktiga av gudomlig natur. Du kom för att göra fiendens makt om intet, låt oss bli förlossade från syndens slaveri och få njuta din frid. Du uppenbarades för att församla Guds förskingrade barn, låt oss få vår lott bland dina utvalda. Du steg ner från det eviga till det förgängliga, hjälp oss från detta dödliga liv till det eviga livet. Du som föddes av jungfrun, förbarma dig över oss och över alla människor. Amen.